

Nota de fundamentare referitoare la pachetul legislativ principal pentru aplicarea Legii nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări.

I. SUMAR

Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări prevede cerințe aplicabile distribuitorilor cu efecte de la 01.10.2018. Acesta transpune prevederile *Directivei 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 ianuarie 2016 privind distribuția de asigurări, denumită în continuare IDD*.

IDD este cea de-a doua directivă de tip Lamfalussy din domeniul asigurărilor, care stabilește un set de principii, reprezentând nivelul 1 al legislației, principii care sunt detaliate atât în standardele tehnice de reglementare, de implementare, și în actele delegate de nivel 2 adoptate de către Comisia Europeană, cât și în ghidurile emise de Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale – EIOPA, care reprezintă legislația de nivel 3. Legislația secundară și terțiară europeană completează directivele de tip Lamfalussy, în sensul armonizării și uniformizării practicilor de supraveghere.

Totodată, aspectele care nu sunt reglementate la nivel european în actele de nivel 2 și de nivel 3 se regăsesc în legislația secundară emisă de A.S.F.

II. EXPUNERE DE MOTIVE

Structura întregului pachet legislativ referitor la IDD este:

- A. Legislația primară reprezentată de Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări;
- B. Legislația europeană de nivel 2 direct aplicabilă în toate statele membre este reprezentată de următoarele acte publicate:
 - Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1469 al Comisiei din 11 august 2017 de stabilire a unui format standard de prezentare a documentului de informare privind produsul de asigurare (PID);

- Regulamentul Delegat (UE) 2017/2358 al Comisiei din 21 septembrie 2017 de completare a Directivei (UE) 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele de supraveghere și de guvernanță a produselor, aplicabile societăților de asigurare și distribuitorilor de asigurări;
 - Regulamentul Delegat (UE) 2017/2359 al Comisiei din 21 septembrie 2017 de completare a Directivei (UE) 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele de informare și normele de conduită profesională aplicabile distribuției de produse de investiții bazate pe asigurări;
- C. Legislația europeană de nivel 3 emisă de EIOPA este reprezentată de Ghidul nr. 17/651 elaborat în temeiul IDD cu privire la produsele de investiții bazate pe asigurări care includ o structură care face dificilă înțelegerea de către consumator a riscurilor implicate.
- D. Legislație secundară națională, reprezentată de reglementări emise de A.S.F. pentru completarea aspectelor care nu sunt reglementate la nivel european și detalierea principiilor stabilite în nivelele superioare.

Având în vedere faptul că Legea nr. 236/2018, similar cu IDD, a fost elaborată la nivel de principii, având obiectivul de a reflecta principalele aspectele ale activității de distribuție de asigurări, este necesară și completarea legislației secundare aferente distribuitorilor de asigurări cu:

- prevederi în aplicarea Legii nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări;
- prevederi compatibile din *Legea nr. 32/2000 privind activitatea și supravegherea intermediarilor în asigurări și reasigurări, cu modificările și completările ulterioare*, abrogată de Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări, dar care nu au fost preluate la nivel de legislație primară întrucât nu reprezentau principii ci detalii de aplicare,
- prevederi din actuala legislație secundară referitoare la activitatea intermediarilor de asigurări și/sau reasigurări, care nu contravin prevederilor IDD.

În consecință, pachetul legislativ principal al IDD va cuprinde următoarele proiecte:

1. Proiectul *Normei privind distribuția de asigurări*, un proiect complex care preia dispoziții compatibile din *Legea nr.32/2000*, introduce prevederi noi, în aplicarea Legii nr. 236/2018 și actualizează prevederi din actuala legislație secundară referitoare la activitatea intermediarilor de asigurări și/sau reasigurări.
2. Proiectul *Normei privind pregătirea profesională a distribuitorilor de asigurări și/sau reasigurări*, un proiect al cărui obiectiv principal este formarea profesională la standarde de

calitate a distribuitorilor în vederea asigurării unei protecții sporite a clienților de produse de asigurare.

3. *Proiectul Normei privind punerea în aplicare a prevederilor ghidului EIOPA privind produsele de investiții bazate pe asigurări care includ o structură care face dificilă înțelegerea de către consumator a riscurilor implicate*, proiect care preia în legislația națională prevederile Ghidului EIOPA nr. 17/651 elaborat în temeiul IDD, având obiectivul de a asigura o aplicare unitară de către distribuitori a cerințelor care se aplică în cazul contractelor prevazute la art. 30 (3) (a) pct. (i) și (ii) din IDD.

1. *Proiectul Normei privind distribuția de asigurări vizează abrogarea unui număr de 6 acte normative în vigoare la data prezentei note:*

- *Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 10/2007 pentru punerea în aplicare a Normelor privind Registrul intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 553 din 14 august 2007, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 3/2009 pentru punerea în aplicare a Normelor privind forma și conținutul raportărilor financiare și tehnice pe care trebuie să le întocmească brokerii de asigurare și/sau reasigurare, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 569 din 14 august 2009, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 15/2009 pentru punerea în aplicare a Normelor privind dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii pe teritoriul României de către intermediarii în asigurări/reasigurări, autorizați și/sau înregistrați de o autoritate competentă dintr-un stat membru al Uniunii Europene, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 569 din 14 august 2009;*
- *Ordinul nr. 23/2009 pentru punerea în aplicare a Normelor privind informațiile pe care asigurătorii și intermediarii în asigurări trebuie să le furnizeze clienților, precum și alte elemente pe care trebuie să le cuprindă contractul de asigurare, publicat în Monitorul Oficial, partea I nr. 908 din 23 decembrie 2009;*
- *Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 9/2015 privind autorizarea și funcționarea brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 268 din 22 aprilie 2015.*

- *Norma nr. 15/2015 privind comercializarea prin mijloace electronice a contractelor de asigurare, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 641 din 24 august 2015.*

Proiectul introduce sau modifică următoarele aspecte principale privind activitatea de distribuție:

- detaliază categoriile de intermediari principali și secundari, definește obiectul de activitate al acestora, conform prevederilor IDD și conform raporturilor juridice pe care aceștia le au cu societățile și cu intermediarii principali;
- detaliază și clarifică etapele procesului de înregistrare a intermediarilor, introducând un nou sistem de înregistrare al aplicațiilor – *cel online*, completând forma și conținutul registrelor A.S.F și pe cele proprii ale distribuitorilor;
- actualizează procesul de supraveghere și monitorizare de către A.S.F. a activității desfășurate de către distribuitori;
- completează cerințele privind menținerea înregistrării, cerințele organizatorice și de raportare, simplifică procesul privind fuziunea și divizarea brokerilor, completează cerințele privind informarea și conduita în desfășurarea activității de distribuție;
- introduce prevederi noi privind modul în care, în baza dreptului de stabilire și a libertății de a presta servicii pe teritoriul statelor membre, intermediarii autorizați, avizați și/sau înregistrați de A.S.F. își pot desfășura activitatea;
- prezintă modul în care, în baza dreptului de stabilire și a libertății de a presta servicii pe teritoriul României, intermediarii autorizați și/sau înregistrați într-un stat membru își pot desfășura activitatea și pot colabora cu societățile și intermediarii înregistrați/autorizați de A.S.F.;
- detaliază cerințele suplimentare pentru activitățile de distribuție de produse de asigurare cu componentă investițională;
- prezintă informațiile pe care distribuitorii le furnizează persoanelor fizice și juridice, în calitatea lor de contractanți sau potențiali contractanți, înainte de a încheia un contract de asigurare și la modificarea și reînnoirea contractului de asigurare;
- prezintă activitatea de comercializare a contractelor de asigurare prin intermediul site-urilor distribuitorilor și/sau prin alte mijloace de comunicare;
- introduce aspecte generale privind conduita distribuitorilor de asigurări în relația cu clienții;
- alte aspecte legate de activitatea de distribuție.

Dintre principalele elementele noi amintim următoarele:

- categorii de intermediari: intermediarii principali sunt companiile de brokeraj, autorizate de A.S.F. și instituțiile de credit și firmele de investiții, avizate de A.S.F. pentru a desfășura activitate de distribuție de asigurări; intermediarii secundari sunt redenumiți în funcție de raporturile cu societățile sau cu intermediarii secundari și în raport cu activitățile pe care le desfășoară – agent, agent afiliat, agent auxiliar sau cu companiile de brokeraj – asistent sau asistent auxiliar;
- registrele angajaților proprii ale asigurătorilor implicați în activitatea de distribuție sunt deschise, menținute și actualizate, conform politicilor scrise proprii, fiind puse la dispoziția A.S.F., la solicitare;
- informațiile pe care distribuitorii le furnizează persoanelor fizice și juridice, în calitatea lor de contractanți sau potențiali contractanți, înainte de a încheia un contract de asigurare;
- informațiile furnizate la modificarea sau reînnoirea contractului de asigurare;
- companiile de brokeraj pot colabora cu alte companii de brokeraj în realizarea unui mandat de brokeraj încheiat cu un client cu condiția obținerii acordului clientului și a menționării exprese a obligațiilor fiecărei companii de brokeraj în mandatul încheiat cu acesta;
- companiile de brokeraj pot desfășura activități de distribuție de asigurare-reasigurare, creare de produse de asigurare în asociație cu asigurătorii, distribuție a produselor de pensii, a produselor de investiții de pe piața de capital în calitate de agenți delegați și a produselor bancare; instituțiile de credit și firmele de investiții, în calitate de intermediari principali, pot, de asemenea, să desfășoare activitate de creare de produse de asigurare în asociație cu asigurătorii;
- în ceea ce privește acordarea avizului de desfășurare a activității pentru instituțiile de credit și firmele de investiții în calitate de intermediari principali, condițiile sunt similare companiilor de brokeraj, iar A.S.F. poate organiza interviuri în vederea aprobării persoanei propuse pentru conducerea executivă a acestora;
- dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii pe teritoriul României, pentru intermediarii autorizați și/sau înregistrați într-un stat membru, precum și colaborarea acestora cu societățile și intermediarii de asigurări și/sau reasigurări înregistrați/autorizați de A.S.F.;

Referitor la activitatea de distribuție în baza dreptului de stabilire și a libertății de a presta servicii desfășurată pe teritoriul altor state membre și având în vedere prevederile directivei și implicit ale proiectului de lege care permit oricărui intermediar autorizat într-un stat membru să desfășoare activități de distribuție în baza celor două drepturi cu excepția situației în care

autoritățile competente pun la îndoiala structura organizatorică sau situația financiară a intermediarului respectiv și totodată, având în vedere Comunicarea interpretativă a Comisiei Europene privind libertatea de a presta servicii și interesul general în sectorul asigurărilor (2000/C 43/03) și în același timp faptul că nu există reglementări europene care să definească diferența dintre dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii, în proiectul de normă a fost definită natura temporară a activității determinată în funcție de durata, regularitatea, periodicitatea și continuitatea acesteia (durată de maximum 12 luni, cu interzicerea încheierii unui contract-cadru în vederea obținerii unui venit regulat din activitatea de distribuție, încheierea colaborărilor punctuale, fără a avea continuitate, cu diverși furnizori și obligativitatea încheierii, în prealabil, de către intermediarii cu care colaborează a unui mandat cu clientul prin care să se demonstreze că acesta a ales produsul de asigurare al societății notificate și, practic că intermediarul nu reprezintă canalul de intermediere al acestora);

- intermediarii principali care intenționează să creeze produse de asigurare în asociație cu asigurătorii solicită avizarea acestei activități la A.S.F.; responsabilitatea intermediarilor principali în crearea produselor de asigurare este aceea de a determina, în mod independent, caracteristicile esențiale și elementele principale ale unui produs de asigurare, cum sunt: suma asigurată, prima de asigurare, costurile, riscurile, piața-țintă, drepturile de compensare și de garantare aferente acestuia, elemente care nu sunt modificate în mod substanțial de asigurătorul care furnizează acoperirea oferită de produsul de asigurare;
- în ceea ce privește machetele de raportare, cele mai importante modificări se referă la introducerea:
 - ✓ raportărilor pe care instituțiile de credit și firmele de investiții în calitate de intermediari principali vor trebui să le transmită către A.S.F. și care sunt similare cu raportările brokerilor;
 - ✓ raportărilor privind activitatea de distribuție pe care societățile trebuie să le transmită A.S.F. referitor la numărul angajaților proprii implicați în activitatea de distribuție și al numărului de intermediari principali, secundari și exceptați cu care colaborează, tipul remunerației acordate acestora, numărul și valoarea contractelor de asigurare distribuite prin angajați, intermediari principali, intermediari secundari, intermediari exceptați, comercializare electronică, separat pe tipuri de asigurare;

- ✓ raportărilor privind activitatea de distribuție desfășurată de societăți, intermediari sau intermediari de asigurări auxiliare pe teritoriul altor state membre (semestrial) și a raportărilor privind activitatea de distribuție desfășurată pe teritoriul României în baza dreptului de stabilire privind situațiile financiare anuale, raportările contabile și valoarea primelor distribuite;
- prevederi cu caracter general privind conduita distribuitorilor în relația cu clienții, inclusiv în contextul creșterii gradului de interes și conștientizare asupra riscului de conduită în sectorul asigurărilor la nivel european, având în vedere impactul acestui risc asupra clienților și pieței asigurărilor, introduse ca un prim pas în reglementarea acestui domeniu:
 - ✓ cerințe privind respectarea regulilor de conduită la nivelul următoarelor module: guvernanta, și puncte de control, procesul de supraveghere și guvernanta a produselor (POG), cultura organizațională și personal, managementului riscului operațional din perspectiva afectării drepturilor clienților;
 - ✓ cerințe privind stabilirea și monitorizarea unor indicatori-cheie de risc de conduită;
 - ✓ prezentarea noilor instrumente de monitorizare a conduitei de către A.S.F., utilizate și în cadrul statelor membre: supraveghere tematică, metoda clientului misterios, avertizorii de conduită.
- documentele de informare care conțin informații-cheie despre produsele de asigurare diferă în funcție de încadrarea produselor în clasele de asigurare prevăzute la secțiunile A, B și C din anexa nr.1 la *Legea 237/2015*, document de informare standardizat, denumit *PID*, conform prevederilor Regulamentul nr. 1469/2017, în cazul în care produsul este încadrat în clasele de asigurări generale prevăzute la secțiunile A și B din *Legea 237/2015*, document de informare standardizat, denumit *KID*, conform prevederilor Regulamentul nr. 1286/2014, în cazul în care produsul este încadrat în clasele de asigurări de viață prevăzute la secțiunea C, pct. 1 și 3 din *Legea 237/2015*, document de informare privind produsul de asigurare, în cazul în care produsul este încadrat în clasele de asigurări de viață prevăzute la secțiunea C, pct. 1 și 2 din *Legea 237/2015*;
- informațiile necesare evaluării cerințelor și necesităților clientului (*demands and needs test - DNT*) conform art. 14 alin.(1) lit. a) din *Legea 236/2018*, sunt solicitate în funcție de tipul produsului de asigurare dorit de potențialul client, anterior acordării consultanței și se referă la obiectivele financiare ale clienților, datele personale ale clienților și datele despre situația

familială, relevante pentru identificarea nevoilor, date despre situația financiară a clienților, opțiunea clientului de a i se furniza sau nu consultanță;

- distribuitorii acordă, ulterior efectuării DNT, consultanța în funcție de tipul produselor de asigurare, tipul de client și de tipul de intermediari din care fac parte; excepție doar în cazul în care potențialii clienți nu solicită acest lucru în mod expres și doar pentru produse de asigurare simple: asigurarea de răspundere civilă, asigurarea obligatorie a locuințelor, asigurarea medicală de călătorie în străinătate sau alte asigurări impuse de legi speciale;
- pot dezvolta intern și/sau implementa programe de comercializare electronică, asigurătorii autorizați de A.S.F., direct și/sau prin intermediul canalului propriu de distribuție, intermediarii principali autorizați/avizați de A.S.F., asigurătorii autorizați în statele membre ale Uniunii Europene care își desfășoară activitatea în România în temeiul dreptului de stabilire, intermediarii în asigurări autorizați în state membre ale Uniunii Europene care își desfășoară activitatea în România în temeiul dreptului de stabilire.

2. Proiectul *Normei privind pregătirea profesională a distribuitorilor de asigurări și/sau reasigurări* vizează abrogarea unui număr de 3 reglementări:

- *Ordinul Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 8/2012 pentru punerea în aplicare a Normelor privind activitatea furnizorilor de programe educaționale și atestarea lectorilor în domeniul asigurărilor, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Ordin 9/2012 pentru punerea în aplicare a Normelor privind calificarea profesională și pregătirea continuă a intermediarilor în asigurări, puse în aplicare prin Ordinul Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Decizia Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 400/2012 privind taxele prevăzute de reglementările în domeniul pregătirii profesionale în asigurări și alte aspecte privind aplicarea acestor reglementări;*

Proiectul stabilește cadrul unitar, conceptual și procedural de dobândire, dezvoltare, acumulare și validare a competențelor profesionale, mecanismele de control și evaluare a cunoștințelor și abilităților persoanelor care desfășoară activitate de distribuție de asigurări și reasigurări, precum și condițiile de autorizare/avizare a furnizorilor de programe de pregătire profesională în asigurări și reasigurări, respectiv a societăților și intermediarilor principali, obligațiile privind activitatea acestora, cerințele de atestare a lectorilor, precum și alte activități conexe.

Dintre cele mai importante, prevederi noi introduse în proiectul de normă:

- societățile răspund de pregătirea profesională continuă a angajaților proprii care desfășoară activități de distribuție (*sales force*), pregătire identică cu cea a intermediarilor de asigurări și/sau reasigurări, cu mențiunea că își dezvoltă politici proprii și proceduri interne privind monitorizarea acestora;
- extinderea categoriilor de furnizori cu alte entități care sunt avizate de A.S.F. pentru programe de pregătire profesională: intermediarii principali;
- mărirea numărului de ore de pregătire profesională continuă la 15 ore/an;
- eliminarea examinării anuale, propunerea privind realizarea examinării la 2 ani;
- divizarea absolvenților programelor de pregătire profesională, în funcție de gradul de complexitate al pregătirii corelat cu răspunderea în cadrul activității desfășurate, astfel:
 - ✓ specialiști: conducătorii intermediarilor principali;
 - ✓ operatori: celelalte categorii de intermediari secundari, angajați ai acestora și angajați ai intermediarilor principali.
- redenumirea registrului absolvenților, în Registrul Specialiștilor și Operatorilor, denumit RSO, care va fi administrat de ISF;
- datele din RSO sunt transmise electronic în registrele administrate de A.S.F., pentru completarea datelor de înregistrare a intermediarilor cu cele aferente menținerii nivelului de pregătire profesională;
- reintroducerea părții practice în cadrul programelor de pregătire profesională inițială;
- optarea pentru acumularea de credite în cadrul programului de pregătire profesională continuă;
- introducerea activităților de mentorat și coaching;
- crearea unui Registru al Trainerilor, care va fi menținut de ISF;
- posibilitatea realizării pregătirii practice a operatorilor în cadrul pregătirii profesionale inițiale și cu mentori sau traineri;
- evaluarea și certificarea persoanelor care activează deja în domeniul asigurărilor de minimum 4 ani de către evaluatorii de competente avizați de ASF, evaluare echivalentă cu parcurgerea programului de pregătire profesională inițială;
- descrierea condițiilor pentru avizarea evaluatorilor de competențe în domeniul asigurărilor-reasigurărilor;
- crearea unui Registru al Evaluatorilor de Competențe, denumit REC, care va fi menținut de ISF;

- susținerea examinărilor la ISF *online*, prin platformă electronică;
- delegarea competențelor către ISF pentru:
 - ✓ elaborarea, avizarea și actualizarea programelor analitice aferente programelor de pregătire profesională;
 - ✓ elaborarea, avizarea și actualizarea tematicii examenelor de absolvire aferente pregătirii profesionale;
 - ✓ elaborarea testelor-grilă și a modelelor de studii de caz;
 - ✓ aprobarea solicitărilor furnizorilor de programe de pregătire profesională, societăților și intermediarilor principali, autorizați sau avizați de ASF după caz, cu privire la organizarea cursurilor aferente programelor analitice.